

Μια αλυσίδα για να γνωρίσεις τα πολύ πολύ μακρινά χρόνια

ΗΦΑΙΣΤΟΣ Ο ΣΙΔΗΡΟΥΡΓΟΣ

Μαρίζα Ντεκάστρο
Παιδαγωγός

«Τι κακό με βρήκε μ' αυτό το παιδί!» λένε πως είπε η θεά Ήρα όταν πήρε στην αγκαλιά της τον νεογέννητο Ήφαιστο. «Τι ασχήμια! Πόσο αδύνατο είναι! Εγώ, η βασίλισσα θεών κι ανθρώπων τον γέννησα; Ούτε να το Ξαναδώ δεν θέλω...», και λέγοντας αυτές τις κουβέντες τον πέταξε μακριά από τον Όλυμπο.

Για καλή του τύχη, ο Ήφαιστος έπεσε στη θάλασσα κι έτσι δεν έπαθε τίποτα σοβαρό (εικ. 1). Και μάλιστα τον περιμάζωψαν δύο θαλασσινές θεές, Νηρηίδες, η Θέτιδα και η Ευρυνόμη, και τον μεγάλωσαν κάτω από τα κύματα, σε μια σπηλιά. Ο Ήφαιστος μεγάλωνε και γινόταν ένα δυνατό αγόρι με γερά μπράτσα. Για να περνάει την ώρα του έσπασε, εκεί στη σπηλιά, ένα μικρό σιδεράδικο και έφτιαχνε, για εννέα χρόνια, κοσμήματα και μικροπράγματα για τις αγαπημένες του προστάτιδες.

Μια μέρα, η Ήρα συνάντησε τη Θέτιδα και παρατήρησε ότι η μικρή θεά είχε πιάσει το φόρεμά της με μια όμορφη καρφίτσα. Πόσο θα ήθελε να έχει κι εκείνη μία! Ρώτησε τη Θέτιδα πού τη βρήκε και κουβέντα στην κουβέντα η Ήρα έμαθε ότι την είχε κατασκευάσει εκείνος ο γιος που είχε διώξει από κοντά της.

1. Ο Ήφαιστος την ώρα που τον πετούν μακριά από τον Όλυμπο στη θάλασσα. Κρατάει τα εργαλεία του, τη λαβίδα και το σφυρί. Εδώ η θάλασσα απεικονίζεται ως γυναίκα, που είναι ξεπλωμένη και ακουμπά σε έναν θαλάσσιο δράκοντα, ενώ η θεά Αθηνά παρακολουθεί όρθια πάνω σε ένα βράχο.

Αμέσως κάλεσε τον Ήφαιστο στον Όλυμπο (εικ. 2). Τον πάντρεψε με την Αφροδίτη και του έφτιαξε ένα μεγαλύτερο εργαστήριο. Από τότε ο θεός-σιδηρουργός ήταν περιζήτητος και συνέχεια απασχολημένος με τις παραγγελίες που του έκαναν οι θεοί.

2. Ο Ήφαιστος επιστρέφει στον Όλυμπο καθισμένος πάνω στη ράχη ενός γαϊδάρου.

3. Η Θέτιδα παραλαμβάνει από τον Ήφαιστο τα όπλα που του είχε ζητήσει να κατασκευάσει για το γιο της, τον Αχιλλέα.

4. Ο γίγαντας Τάλως, έργο του Ήφαιστου από χαλκό. Ζούσε στην Κρήτη και τον σκότωσαν οι Αργοναύτες. Όπως βλέπουμε όμως σε αυτήν την παράσταση από αγγείο, δύο από τους Αργοναύτες, ο Κάστωρ και ο Πολυδεύκης, του συμπαραστάθηκαν τις τελευταίες του ώρες.

Ο Ποσειδώνας ήθελε μια τρίαينا, η Άρτεμη και ο Απόλλωνας βέλη, η Αφροδίτη μια χρυσή ζώνη, ο Ήλιος ένα άρμα για να γυρνάει τον κόσμο, η Θέτιδα του ζήτησε όπλα για το γιο της τον Αχιλλέα (εικ. 3), όταν θα πήγαινε να πολεμήσει στην Τροία... Έτσι, η ζωή του Ήφαιστου κυλούσε ήρεμα κοντά στη μητέρα του και τους άλλους θεούς έως τη στιγμή που μπλέχτηκε σ' έναν καβγά των γονιών του. Ε! Ποιος είδε τον Δία και δεν τον φοβήθηκε! Άρπαξε τον Ήφαιστο και τον εκσφενδόνισε πέρα, μακριά από τον Όλυμπο. Για μια ολόκληρη μέρα έπεφτε ο Ήφαιστος, μέχρι που προσγειώθηκε στη Λήμνο. Δυστυχώς, παρόλο που ήταν αθάνατος, έπαυσε πέφτοντας και τα δυο του πόδια. Κουτσός και άσχημος, αυτός ήταν. Όμως δεν το έβαλε κάτω: ήταν εργατικός κι εφευρετικός τεχνίτης και κατασκευάσε

αμέσως δυο χρυσά δεκανίκια, που από τότε δεν τα αποχωρίστηκε ποτέ πια.

Πάντως, αργότερα, ξαναφίλωσε με τον Δία και τον βοηθούσε όποτε είχε ανάγκη. Όπως τότε που ο Δίας του ζήτησε να τον απαλλάξει από τον ποнокέφαλο που του είχε δημιουργήσει η κόρη του η Αθήνα που ήταν κρυμμένη μέσα στο κεφάλι του, ή όταν του έφτιαξε τον Τάλω, τον χάλκινο γίγαντα για να προστατεύει την Κρήτη (εικ. 4) και την Πανδώρα όταν αποφάσισε να τιμωρήσει τους ανθρώπους.

Οι αρχαίοι Έλληνες συχνά λάτρευαν τον Ήφαιστο μαζί με την Αθηνά επειδή και οι δυο προστάτευαν τους τεχνίτες.